

Kalendarium 3 - 9 grudnia

3 grudnia 1886 – urodził się **Karl Manne Georg Siegbahn (ur. 3 grudnia 1886 w Örebro)** – fizyk szwedzki, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w roku 1924. W pracy naukowej zajmował się przede wszystkim spektroskopią promieniowania rentgenowskiego. Odkrył m.in. serię M promieniowania X (promieniowanie „miękkie”, długofalowe, mniej przenikliwe) oraz opracował metodę pomiaru długości fali promieniowania X.

4 grudnia 1850 – zmarł William Sturgeon (ur. 22 maja 1783) – angielski inżynier elektryk. W 1825 zbudował pierwszy elektromagnes (na rdzeniu z miękkiego żelaza, pokrytym – dla zapewnienia izolacji elektrycznej – lakiem, był nawinięty nie izolowany drut). W 1832 wynalazł komutator wykorzystywany w silnikach elektrycznych, a w 1836 zbudował galwanometr z ruchomą cewką.

5 grudnia 1868 – urodził się Arnold Johannes Wilhelm Sommerfeld (zm. 26 kwietnia 1951) – niemiecki fizyk teoretyczny. Autor fundamentalnych prac z teorii atomu, współautor tzw. modelu atomu Bohra-Sommerfelda, według którego elektrony w atomie poruszają się po eliptycznych orbitach. W 1916 wprowadził pojęcie pobocznej liczby kwantowej, co w teorii atomu dopuszczało istnienie eliptycznych torów elektronów.

6 grudnia 1778 – urodził się Joseph Louis Gay-Lussac (zm. 9 maja 1850) – francuski chemik i fizyk. Jest twórcą praw dotyczących rozszerzalności, rozprężliwości cieplnej i objętości gazów oraz rozszerzalności i parowania cieczy. Jego nazwisko jest uwiecznione w nazwie dwóch praw fizykochemicznych, stanowiących podstawę teorii gazów doskonałych: prawie Gay-Lussaca i prawie stosunków objętościowych, zwanego też objętościowym prawem Gay-Lussaca.

7 grudnia 1909 – urodził się Marian Mazur (zm. 21 stycznia 1983) – naukowiec zajmujący się elektrotermią i cybernetyką, twórca polskiej szkoły cybernetycznej. W latach 1948-1955 był sekretarzem, a następnie przewodniczącym (1955-1963) Centralnej Komisji Słownictwa Elektrycznego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. W 1957 roku był współzałożycielem, oraz został wiceprzewodniczącym, a następnie przewodniczącym Polskiego Komitetu Elektrotermii (1960-1962)

8 grudnia 1943 – zmarł Piotr Drzewiecki (ur. 29 maja 1865) – inżynier, przemysłowiec oraz działacz społeczno-gospodarczy. Pierwszy prezydent Warszawy w II Rzeczypospolitej. W 1923 r. zainicjował założenie Komitetu Technicznego dla normalizacji wyrobów przemysłowych przekształconego rok później w Polski Komitet Normalizacyjny. Został jego pierwszym prezesem i piastował to stanowisko aż do wybuchu II wojny światowej.

9 grudnia 1917 – urodził się Leo James Rainwater (zm. 31 maja 1986 w Nowym Jorku) - amerykański fizyk, laureat Nagrody Nobla. Zajmował się badaniami struktury jądra atomowego. W roku 1949 rozpoczął formułowanie teorii zakładającej m.in., że nie wszystkie jądra atomowe są sferyczne, jak wówczas zakładano. Teorię tę potwierdzili eksperymentalnie w latach 50. XX wieku

duńscy fizycy Aage Niels Bohr i Benjamin Mottelson. W roku 1975 wszyscy trzej otrzymali Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki za odkrycie związku między ruchem kolektywnym i ruchem jednocząstkowym i rozwinięcie teorii budowy jąder atomowych oparte na tym związku.

Karl Manne Georg Siegbahn

William Sturgeon

Arnold Johannes Wilhelm Sommerfeld

Joseph Louis Gay-Lussac

Marian Mazur

Piotr Drzewiecki

Leo James Rainwater